

Verslag van de Ien Dales Leerstoel 2006

Januari 2007

Inleiding

Net als vorig jaar passen bij dit verslag enkele inleidende aantekeningen.

In de eerste plaats is het verslag zoveel mogelijk ingedeeld naar de doelstellingen die in de Stichtingsakte van de Ien Dales Leerstoel zijn vermeld:

- het bevorderen van wetenschappelijk onderzoek;
- het aangaan van samenwerkingsverbanden;
- het instellen van, dan wel medewerken aan studietoelagen;
- overige activiteiten die aan de doelstelling beantwoorden.

Daarbij zal steeds in het algemeen worden vermeld hoe de vermelde activiteiten passen bij de leeropdracht. De leeropdracht is ruim: het vakgebied “De overheid als arbeidsorganisatie” bevindt zich op het snijvlak van staatsrecht, bestuursrecht, ambtenarenrecht, arbeidsrecht, arbeidsverhoudingen, personeelmanagement en organisatie van de overheid.

De tweede opmerking betreft de verslagperiode. Gekozen is voor het kalenderjaar, niet voor studiejaar. Zo zijn we nu eenmaal begonnen bij de Leerstoel. Voor de universiteit geldt juist de andere verslagperiode, maar daarvoor is de indeling van de relevante informatie betrekkelijk gemakkelijk aan te passen.

1. Bevorderen wetenschappelijk onderzoek

Hier moet worden opgemerkt dat er geen budget is voor betrekkelijk grote onderzoeken of assistentie daarbij. Binnen de gegeven tijd moet de leerstoelhouder zich richten op onderzoek, dat speciaal wordt verricht ten behoeve van de hierna opgesomde publicaties, colleges en sessies.

In de tweede plaats zij erop gewezen dat een eerste begin is gemaakt met het onderzoek naar de vraag, in welke mate vorming en opleiding de opgeleiden meer integriteitbewust hebben gemaakt.

In de derde plaats zijn er de volgende publicaties:

- “De waarde van de Wetgevingsacademie”, in: *Over de streep. Liber amicorum ter gelegenheid van het afscheid van Hans Bierman, wetgevingsjurist van de buitencategorie*, Den Haag 2006;
- “Flexibilisering van de arbeid voor de topmanagementsgroep bij de rijksoverheid” (geactualiseerde versie van *Sociaal Maandblad Arbeid* 2003, blz. 390-395) in: A.G. Nagelkerke e.a. (red.), *Interne flexibilisering. Juridische en organisatorische randvoorwaarden en ontwikkelingen*, Zutphen 2006, blz. 65 e.v.;
- “Openbaar bestuur gaat gebukt onder menselijk tekort”, in: *Volkscrant* van 28 maart 2006;
- “Drogredeneringen, verkeerde argumenten en een paradox”, in: *VAWOVisie* april/mei 2006;
- Reactie n.a.v. interview met Annette Nijs, in: *Binnenlands Bestuur* van 23 juni 2006;

- “Weg met de klassieke ambtenaar?!” in: *Grondig recht. Opstellen voor dr. Seerp B. Ybema bij zijn afscheid als Directeur Juridische Zaken van het Ministerie van Defensie*, sept. 2006;
- “Terugblik op het seminar”, in: ‘*Zou Ien Dales nu tevreden zijn?*’, Verslag conferentie Ien Dales Leerstoel op 7 juni 2006;
- (in voorbereiding) “De idealen van ambtenaren”, samen met E. Karssing, in VU publicatie over de idealen van professionals;

Colleges en sessies

- 26 jan. 2006: beoordeling van werkgroepen op Alumnidag Academie voor Wetgeving (NB: in dit verband moet worden opgemerkt dat ik door de Academie voor Wetgeving regelmatig wordt teruggevraagd voor het geven van sessies over staatsrecht en politie/bestuurlijke verhoudingen. In 2007 staan er weer twee sessies op de rol. Dit moet iets zeggen over de tevredenheid bij de Academie over de inhoud van de sessies en de docent) ;
- februari t/m april 2006: geven van werkgroepen aan UvA (Masteropleiding Arbeidsrecht) over “de ambtenaar in de overheidsorganisatie” voor plm. 30 studenten; opstellen tentamenvragen; nakijken antwoorden (NB: aangezien het hier een niet-verplicht keuzevak betreft, evalueert de Uiniversiteit de werkgroepen en de docent niet. De animo om bij de docent een scriptie te schrijven – zie hierna onder ‘Overige activiteiten’ – zegt evenwel wel iets);
- 21 februari 2006: mede-organisatie van, en in- en uitleiden op diner-pensant over integriteit;
- 21 maart 2006: idem;
- 30 maart 2006: inleider op CMHF-bijeenkomst over normalisering van de ambtelijke rechtspositie;
- 3 april 2006: inleider op BZK-bijeenkomst: presentatie model-gedragcode;
- 11 mei 2006: dagvoorzitterschap uitreiking diploma’s aan postdoc. Masters AIAS (NB: ik wordt hier vaker voor gevraagd; zou men over mijn optreden tevreden zijn?);
- 15 mei 2006: college aan Academie voor Overheidscommunicatie over politiek/bestuurlijke actualia;
- 10 mei 2006: inleiding voor Juristenplatform van UvA over normalisering van de ambtelijke rechtspositie;
- 7 juni 2006: mede-organisator van, en diverse inleidingen op Ien Dales conferentie “Zou Ien Dales nu tevreden zijn?”;
- 13 juni 2006: inleiding voor Directoraat-Generaal Fiscale Zaken over politiek-bestuurlijke gevoeligheid;
- 21 september 2006: dagvoorzitterschap mini-symposium t.g.v. afscheid dr. S.B. Ybema van Defensie, over internationaal strafrecht;
- 6 november 2006: spreker op bijeenkomst CdK’s over integriteit (samen met Dick Kalk);
- 8 november 2006: dagvoorzitterschap conferentie provinciale overheidswerkgevers over integriteit;
- 16 november 2006: sessie met leidinggevend van gemeente Helmond over integriteit;
- 8 december 2006: inleiding voor postdoc. Masters AIAS over integriteit; mede-organiseren en beoordelen rollenspel over mediation in een integriteitkwesitie (NB: hier word ik regelmatig voor gevraagd; dat zegt wel iets over de tevredenheid over de inhoud van de les).

2. Samenwerken onderzoeksinstituten

Uit de bovenstaande opsomming blijkt met welke onderzoeksinstituten met name wordt samengewerkt. Het gaat hier om:

- de leerstoelgroep Arbeidsrecht en socialezekerheidsrecht van de UvA;
- het Amsterdams Instituut voor Arbeidsstudies (AIAS);
- de Academie voor Wetgeving;
- de Stichting Albeda Leerstoel;
- Campus Den Haag van Universiteit Leiden (incidenteel);
- De Academie voor overheidscommunicatie (incidenteel).
- Deloitte Bijzondere projecten.

3. Instelling van, of medewerking aan studiecmissies

Het begrip “studiecmissies” dient ruim genomen. Elke commissie die voor de leerstoelhouder informatie oplevert over de (positie van) de ambtenaar in de overheidsorganisatie valt hieronder. Bezwarencommissies in rechtspositionele aangelegenheden vallen hier dus zeker onder.

Maar ook het lidmaatschap van de bezwarencommissie OCW (zie hierna) leert de leerstoelhouder veel over het werken van de overheid bij de voorbereiding van besluiten (de algemene beginselen van behoorlijk bestuur) en over het functioneren van het secretariaat van zo’n commissie.

Het lidmaatschap van de Commissie Sorgdrager, hieronder vermeld, geeft de leerstoelhouder inzicht in de positie van regelgevers, zowel intern op het ministerie als ten opzichte van regelgevers van in het bijzonder de EU en andere internationale gremia waar V.en W. mee te maken heeft. Kwesties als “de anonimisering van overheidsmacht” (d.i. het maken van afspraken in internationale gremia, waarbij niet duidelijk is of de betrokken ambtenaren voldoende politiek mandaat vooraf hebben gekregen dan wel achteraf halen) en daarmee de ministeriële verantwoordelijkheid komen hierbij aan de orde. Maar ook de kwestie van de “dubbele loyaliteit” van de ambtenaar, nl. aan “zijn” gremium in Brussel en aan zijn thuisbasis op het ministerie.

Studiecmissies

- plv. lid College voor de Geschillen Medezeggenschap Defensie;
- lid Commissie “Beter geregeld”: onderzoek wetgevingsdomeinen Ministerie van Verkeer en Waterstaat (Commissie-Sorgdrager);
- plv. Voorzitter Bezwarencommissie OCW (monumentenzorg en onderwijssubsidies).

4. Overige activiteiten

De overige activiteiten vormen een conglomeraat van werkzaamheden, variërend van een onderzoek naar een individuele klacht over de overheid tot het geven van interviews over het vakgebied:

- begeleiding diverse scripties van studenten (op dit moment zijn dat er zeven);
- mede-beoordeling proefschrift over toekomstige staatkundige structuur Nederlandse Antillen;
- opstelling preadvies voor de Raad van State over de uitleg van de Grondwet;
- opstelling advies voor Nederlandse Politie-academie e.a. over de vrijheid van meningsuiting van ambtenaren;
- advisering medewerkers belastingdienst;
- diverse interviews, o.a.:
 - . met Punt: magazine van medewerkers van OCW d.d 6 juni 2006: “Kom in opstand” (over de klassieke deugden van een ambtenaar);
 - . met PM d.d. 22 juni 2006: “ De paniecreactie van Remkes vind ik overdreven” (over het vermeende achterhouden van informatie door ambtenaren);
 - . met TV-rubriek Zembla over “spookambtenaren”: geen vervolg;
 - . met NOS-journaal, zie NOS-Journaal d.d 7 september 2006 over klokkenluiders;
 - . met AD, zie AD d.d. 14 oktober 2006 over de reisjes Tweede Kamerleden.

